

Сулейман-Стальский райондин общественно-политический газет

КУЪРЕДИН ХАБАРАР

№22 (26495)

Жуьмя, 27-май, 2022-йис
Газет гяфтеда садра акъатзава.
Маса гунин кьимет азадди я

Россиядин Федерациядин ва Дагъустан Республикадин вири школайра хъыз, алай йисан 21-майди Сулейман-Стальский райондин умуми образованидин школайра 2021-2022-келунин йис куьтягъ хъуниз талукъарна эхиримжи зенг ягъунин мярека-

тар кьиле фена. Анра райондин администрациядин Къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева, депутатрин Собранидин председатель Шгибег Мегъамедханова, райадминистрациядин Къилин заместителар тир Саид Темирханова, Абуталиб Фатулаева, райондин образованидин управленидин начальник Гъусейн Шихбабаева, жавабдар маса работникри, общественный тешкилатрин руководителри иштиракна.

Россиядин Игит Радим Халикьован т'варунихъ галай Къулан-Ст'алрин юкьван школада эхиримжи зенг ягъуниз талукъарнавай линейкада багъа мугъманар яз райондин Къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева ва РУО-дин начальник Гъусейн Шихбабаева иштиракна.

Мярекат ачуналди, Лацис Оруджева кьейд авурвал, алай йисуз районда 290 касди 11-классар ва 552 касди 9-классар акъалт'арзава.

Тебрикдин келимайрихъ галаз санал, Лацис Оруджева выпускникрихъ государстводин сад тир экзаменар вахтунин кардани агалкьунар хъана кланзавайди лагъана.

- Райондин амай школайра хъыз, Къулан-Ст'алрин юкьван школадани хъсан чирвилер авай, аялрал ва пешедал рик' алай муаллимри к'валахзава, абурун намуслу зегъмет сеbeb яз школьнирихъ республикадин ва Вирироссиядин олимпиадайра агалкьунарни хъана, - давамарна Лацис Оруджева. - Идай чна муаллимриз чухсагъул лугъзува.

Тебрикдин гафар выпускникриз РУО-дин начальник Гъусейн Шихбабаева, Къулан-

Школайра эхиримжи зенг яна

Ст'алрин АСП-дин кьил Марат Исмаиловани лагъана.

***

Къасумхуьруьн 1-нумрадин юкьван школада кьиле фейи эхиримжи зенг ягъунин

к'елзавайбуру, гуьгъулар шад тир абурун диде-бубаяр, муаллимар акурла, вахтунин татугайвилер, уьмуьрдин зидвилерни рик'елай физва. Къатгуз жезва: ихътин легъзейрихъ ц'игел я халкь!

Пакаман сятдин 9 тамам хъайила, тебрикдин келимайр лугъналди, шадвилдин мярекат тербиядинни к'елунин рекъяй

Вичин рахунрилай гуьгъуьниз Рагъман Османова к'валахда тафаватлу хъайи муаллимри райондин образованидин управленидин патай Гъурметдин грамотаяр, райондин, республикадин ва Вирироссиядин олимпиадайрани конкурсра гъалиб хъайи, гъак'ни к'елуна ва спортда агалкьунар хъайи саки 30 к'елзавайдав грамотаяр вахкана.

страциядин кьил Сабир Юзбеков, диде-бубайрин патай хуьруьн ДЮСШ-дин директор Абдулнасир Мегъамедкеримов, муаллимар тир Гуьлханум Наврузова, Жамила Амаханова, Шаг'ламаз Мурадагъаев ва маса ксар рахана.

Мярекатдал 1-классдин аялри школадай, муаллимрикай, ватандикай манияр лагъана, ширар к'елна, выпускникри школадин муаллимриз чпиз чир-

Алай йисуз Сулейман-Стальский районда к'елунин йисуз 290 аялди 11-классар, 552 аялди 9-классар акъалт'арзава. Абурукай гъафбуру райондин ва республикадин олимпиадайра агалкьунар къазанмишна

школадин директордин заместитель Румина Къасумовади ачуна. Ада теклиф авуналди, школадин дараматдай шадвилдин линейкади, кьиле классрин руководителар аваз, 1-классдин,

«Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджеван, Собранидин депутатрин

вилер, тербия гунай чухсагъул лагъана.

Школа акъалт'арзавайбуру 10-классда к'елзавайбурув шарт'унин «Чирвилерин куьле» вахкана, абуруз хъсандиз

мярекатда райадминистрациядин Къилин заместитель Саид Темирханова, Агъа-Ст'алрин юкьван школада кьиле фейи линейкада райадминистрациядин Къилин заместитель Абуталиб Фатулаева, Ц'ийи поселокдин юкьван школада тухвай мярекатда райадминистрациядин крар идара ийизвайди Рамазан Абдулазизова иштиракна.

***

Хуьруьн мухбир Замир Мегъамедова чаз хабар гайивал, Вини-Ст'алрин юкьван школада кьиле фейи мярекат, тебрикдин гафар лугъналди, муаллим Радмила Эминовади ва волонтеррин дестедин тешкилатчи Афият Алиевади ачуна, кьилени тухвана.

Шадвилдин линейкадал тебрикдин келимайр гъаз школадин директор Расул Къагъриманов, завуч Наргила Жамиева, райондин образованидин управленидин векил Толик Рамазанов, хуьруьн поселенидин администрациядин кьил Селим Казимов, райадминистрациядин векил Тарлан Султангъмедов рахана.

Мярекатдал к'елуна ва спортда лайихлу хъайи к'елзавайбурув школадин директор Расул Къагъриманова Гъурметдин грамотаяр вахкана. Директорди кьейд авурвал, 11 выпускникдикай 5 кас медалриз лайихлубур я.

***

Аскер-интернационалист А. Саидован т'варунихъ галай Эминхуьруьн юкьван школадин пуд мертебадин гуьзел дараматдин безетмишнавай гъаятда эхиримжи зенг ягъуниз талукъарнавай шадвилдин мярекатда акъвазнавай цуьквер хътин

гуьгъуьналлаз 9 ва 11-классрин аялар экъеч'ина. Линейкада акъваздадди вилик 1-классдин аялри выпускникриз цуькверин клунч'ар, абуру биц'екриз кьиметлу пишкешар гана.

Россиядин Гимн яна, выпускникри Россиядин ва Дагъустан Республикадин пайдахар хкажна.

Школадин директор Рагъман Османова акъатзавай к'елунин йисуз школадихъ хъайи хъсан не-тижайрикай, школада кьиле тухвай республикадин дережадин олимпиадайрикайни конкурсрикай гегъенш рахунар авуна, муаллимрин зегъмет кьейдна. Ада лагъайвал, алай йисуз школада 11-класс 11 выпускникди ва 9-классар 31 аялди акъалт'арзава, абурукай 3 выпускник кьизилдин медалар къачуз кланзавайбуру я, 6 к'елзавайда 9-класс куьтягнавайвилдин гъак'индай «кьет'ен лайихлувилерай» аттестатар къачуда.

т'варунихъай ва вичин патай мярекатдин иштиракчийриз тебрикдин келимайр райондин спортдин, туризмдин ва жегъилрин крарин рекъяй Коми-

к'елуниз, школадин баркаллу адетар давамаруниз эвер гана.

Школадин выпускник Равиль Эмиргъамзаева ва 1-классдин ученица Мадина Азиметовади

тетдин директор Чингиз Абдулмежидова лагъана.

Тебрикдин келимайр гъаз шадвилдин линейкадал Эминхуьруьн поселенидин админи-

эхиримжи зенг яна, 11 ва 9-классра к'елзавайбуру эхирдай цавуз ислягъвилдин лишан тир лифер ахъайна, куьулер авуна.

Хазран Къасумов

Райондин администрацияда

Грамотаяр вахкана, месэляяр гьялна

Алай йисан 23-майди Сулейман-Стальский райондин администрацияда кыле фейи аппаратдин совещанидал район социально-экономический рекьерай вилик тухунин месэлярирз килигна.

Сифтедай совещанидал райондин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева общественный хатасузал хуьнин рекьяй райадминистрациядин Кылин заместитель Абуталиб Фатулаев чкадин самоуправление вилик тухунин Вироссиядин ассоциациядин ва райадминистрациядин умуми отделдин начальни Тельман Муталибов муниципальный тешкилатрин Вироссиядин конгрессдин Гуьрметдин грамотаяр вахкана.

Райондин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева совещанидал кьейд авурвал, района инвестициядин кваллах вилик тухунин рекьяй чкадин самоуправленидин органрин гьар йисан рейтингдай районди республикадин муниципалитетрин арада 3-чка кьуна ва район ДР-дин экономикадин министерстводин Гуьрметдин грамотадиз лайихлу хьана.

Гуьгьунлай совещанидал алай месэляяр гьялуни эгечина. Районда эпидемиядин жигьетдай авай гьаларикай центральный больницадин кылин духтур Жафер Кьурбанисмаилова малумат гана. Ада лагьайвал, гьиле авай вацра района стлалжемдик ва коронавирусдик начагь инсанар малум хьанач. Райондин агьалирин саки 72 процентди вакцинадин рапар янава. Рапар ягун давам жез-

ва, и кар патал больницада кьве компонентдин дармандин саки 4000 доза ава.

Совещанидал алай месэляяр УЖКХ-дин, УМИЗ-дин ва УКС-дин пешекарри гьахгьисабар авуна.

Райондин хуьрер тамамвилелди газдалди таьминарунин проект кылииз акьудзавай гьалдикай «ЖКХ и благоустройство» МКУ-дин директордин заместитель Икрам Нежведилова малумат гана. Ада лагьайвал, яшайишдин объектриз газ гьунин патахьай саки 270 арза атанва, абурукай 215 арза агтармишзава. Гьа са вахтунда, хуьрера цийикла туькьурна кланзавай, арадал хкун лазим тир газдин линиярни ама.

И месэладиз райондин администрациядин Кылин заместитель Саид Темирханова, архитектурадин ва градостроительстводин отделдин начальник Виталий Алисенова ва УМИЗ-дин директор Назир Гьасанова баянар гана.

Муниципалитетдин хусуятда авай объектрал ремонтрини-эцигунрин кваллахар кыле физвай гьалдикай УКС-дин начальник Роберт Мейланова малумат гана. Кылди кьачуртла, ада лагьайвал, района «Комплексное развитие сельских территорий», республикадин инвестициядин программайрай, «Жилье и городская среда», «Мой Дагестан – мои дороги», «Местные инициативы» проектрай ва «Развитие образования» госпрограммадай хейлин кваллахар кыле тухузва. Кылди

кьачуртла, Агьа-Стлал Кьазмайрал цийи школа, Кьасумхуьрел хьвадай цин линияр, Дарклуш-Кьазмайрал аялрин бахча, Вини-Стлалдал ва Кьулан-Стлалдал мини-футболдин майданар, Герейханован 2-отделенида цийи школа эцигзава, Агьа-Стлал Кьазмайрал, Зизика ва Эженрин хуьре рекьер капиталнидаказ ремонт хийизва...

Совещанидин нетижаяр райондин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева кьуна.

Хазран Кьасумов

Гьукуматдин заседанида иштиракна

ДР-дин Гьукуматдин Председатель Абдулмуслим Абдулмуслимован реьбервилек кваз чи уьлкведал кьецепатай эцигнавай сергьятрин шартлара дурумлуказ экономика вилик тухунин Оперативный штабдин заседание кыле феа.

ВКС-дин кьайдада заседанидин кваллахда Сулейман-Стальский райондин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Лацис Оруджева иштиракна.

Заседание ачухуналди, Абдулмуслим Абдулмуслимова кьейд авурвал, экономика мягькемарунин рекьерай хьуна кланзавай месэляярни тимил амач. Сифте нубатда экономика дурумлуди хьун патал карчийриз кумек гун лазим я.

Республикада экономика авай гьалдикай заседанидал ДР-дин Гьукуматдин Председателдин Сад лагьай заместитель Руслан

Алиев рахана.

Заседанидал алай месэладай «Сбербанк России» ПАО-дин Дагьустандин отделенидин руководитель Евгений Морозова, ДР-дин карчивилин ва инвестициядин рекьяй министр Хаджи-Мурад Абашилова, ДР-дин хуьруьн майишатдин ва суьрсетдин

министр Мухтарбий Аджекова чпин фикрар лагьана.

Штабдин заседанидал алай месэладихь галаз алакьалу яз кьейд ийиз кланзава хь, дурумлу экономика арадал гьун патал Сулейман-Стальский райондани еке кваллах тухузва.

Х. Гьажибалаев

Проектар – кардик

Дагьустан Республикада инвестицияриз талукь гьалар хьсанарунин ва карчивил вилик тухунин месэлярирз кылин фикр гьува. Кылди кьачуртла, алай ватунда регионда инвестицияриз талукь тир 49 проект уьмуьрдиз кечирмишзава, санлай абурун кьимет 380 миллиард манат я.

Республикадин агропро-

мышленный комплексдиз талукь проектрикай сад Сулейман-Стальский района «Полоса» ООО-ди уьмуьрдиз кечирмишзавай 11 миллиард манатдин кьимет авай гзаф бегьерлу цийи багьлар кутунин ва емишар, майваяр хуьдай гьамбарханаар эцигунин проект я.

Республикада туризмдин хи-

лени карчивил гегьенш жезва. Ик, республикадиз кьезвай туристар кьабуддай имаратар гьазурун патал федеральный бюджетдай са кьадар такьатар ахьайда. Республикадила кьецени гзафбуруз чизвай «Каспий» ООО-ди Кьарабудахкент района авай «Каспий» санаторий гегьеншарзава, «АлиЯК» ООО-ди Сулейман-Стальский района «Кпул-ятар» санаторий цийикла туькьур хийизва.

ТЕБРИК

Гуьрметлу райондин агьалияр, играми аялар!

Кьез гатун сифтегьан гуьзел сувар – аялар хуьнин Международный югь риклин сидкьидай мубаракрай!

Аялар – чи умудар, чи гележег я. Чна абурун гьиле чи гележег вугузва. Абурун кумекни галаз чна инсан

клани, адан гьалдикай хабар кьадай, адалатлу ва сагьлам общество арадал гьун герек я. И суварид мад сеферда чехибурун риклел гьар са аялдин уьмуьрдин, сагьламвиллин ва кьисметдин патахьай чи хиве еке жавабдарвал авайди хкизва.

Чи школьники гьар дережайрин жуьреба-жуьре конкурсра ва олимпиадайра, акьажунра ва фестивалра чпин алакьунар кьалуруналди хайи район машгьурзава.

Гуьрметлу диде-бубаяр! Риклин сидкьидай кьехь ва куь балайрихь ислягьвал, вири хьсанвилер ва сагьламвал хуьрай! Ша чна чи аялар хуьн ва абурун клан жен! Абурун бахтлу хуьн чун патал виридалайни еке савкьат я.

«Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Л. Оруджев

«Вири хьсан крар-аялриз!»

Советрин девирда мукьвал-мукьвал тикрар хьайи и эвер гуни алай аямда мад кьези ван ийиз башламишнава.

Кылди кьачуртла, эхиримжи йисара уьлкведа аялар хун ашкьиламшдаидай, жегьил хизанриз куьмекар гунин кваллах хьсанардай программа кардик кутунва, са жерге серенжемар кьабулнава ва и кар давам жезва.

Дуьньядин майданра гьеле 1949-йисалай инихь Виридуьньядин дишегьлийрин демократический федерациядин Советдин кьарардалди гьар йисан 1-июнь Виридуьньядин аялар хуьнин югь яз кьейдзава.

Аялар инсаниятдин гележег тирвилляй абурун хуьн патал махсус кьарарар, законар кьабулун, идараяр ачухун герек кьезва.

Малум тирвал, чи уьлкведа лап чехи социальный программаяр уьмуьрдиз кечирмишзава, гьа гьисабдай яз демографиядин месэляяр гьялуни бинеярни кутунва. Абуру хизандин гележегдин аялдин медицинадин рекьяй лазим дережада кьуллугьар авун таьминарунин, еридин образование гуни барадай гьар са касдиз чпин хуси мумкинвилер гьува.

Аялрин, абурун гележегдин кьайгьу члугун - им хизандин, гьакI госуларстводин пак буржи я. И месэладиз гьар йикьан фикр гун лазим я. Аялар уьлкведин, республикадин, райондин гележег я. Малум тирвал, чи республикада гьар пуд лагьай агьали - им аял я. Абуру гьакI яшамш жезватла, абуру гьакI гьисс ийизватла чехи пай яшайишдин экономикадин гьаларилай аслу я. И месэляяр гьялна кланзава ва гьялни ийизва.

Аялрин гьакьиндай кьайгьударвал чи райондани йисандавай-суз аквадай гьалда хьсан жезва.

Играми балаяр! Кьуй кьез хьиткьинарунрин, ягьунрин ванер тахуьрай! Чи япара жедайбур куь бахтатар, шад хуьруьнрин, манирин ванер хуьрай!

Кьайгьударвал ийизва

Райондин образованидин кьурулушдик акатзавай аялрин бахчайрин работникрин вилик жавабдар везифаяр акьвазнава.

Сифте нубатда абуру бицлекар школадиз гьазуруникай, школадай виликан яшара авай аялрирз сифтегьан чирвилер гуникай ибарат я. И жигьетдай районда кардик квай аялрин 13 бахчадани тайин кваллах тухузва. Санлай кьачурла, бахчайра 1297 аял ава. Абурухь галаз кваллах тухунин жигьетдай «Чубарук», «Аманат» тиварар алай, Кьасумхуьруьн 1, 2 ва 3-нумрайрин, Герейханован хуьруьн, Курхуьруьн ва маса хуьрерин аялрин бахчайрин кваллах тариф авуниз лайихлу я.

Х. Кьасумов

27-май Вирироссиядин библиотекайрин югъ я

Пешеди руьгъдин таъминвал гузвайди

Инсанрин кълихар, хесетар хъиз, абуру хкъазавай пешейрин жуьреба-жуьре я. Пешейрикай рахалайла, рикел Карл Марксан гафар къвезва: «Уьмуьрда вичин пеше дуьз хкъагъиз тахъай кас виридалайин бахтсуз кас я».

Уьмуьрда вичин пеше риклин эмирдади хкъагъай инсанрикай яз завай Цмуррин хуьруьн библиотекадин заведующий Агъабегова Шагзада Абдулашимовнадин твар къаз жезла.

- Гъакъикъатдани, Шагзада вах вичиз тлебиатди къетен пай, бажарагъ ганвай инсан, хъсан пешекар я, - лагъана чаз хуьруьн поселенидин администрациядин къил Раида Алибеговади. - Ам хъиз халкъдин къуллугъда акъвазнавай, къвалахзавай инсанар гъар са хуьруьн дамах я. Ам вичин пешедал, къвалахдал къару я, жемятдини адаз гуьрметзава.

Ингъе, зун хуьруьн библиотекада ава. Экуь, миъхи, гъар

туькьурнава.

- Цмуррин хуьруьхъни, хуьруьнвийрихъни дамахдай крар, баркаллу тарих, адетар ава, - лугъзува Шагзада Абдулашимовнади. - Абуру чна къвезмай несил патал хуьн лазим я. Чна гъазурнавай стендрин асул метлебни гъам я.

Библиотекада лезги литературадин классик Алибег Фатаховаз, XX асирдин Гомер СтГал Сулейманаз, 1948-йисуз Урусат-

рихъ, хуьрай акъатай машгъур инсанрихъ, ветеранрихъ галаз гуьруьшарни мукъвал-мукъвал къиле тухузва. Шагзада Абдулашимовнади лугъзувайвал, и карда хуьруьн поселенидин администрациядин къил Раида Алибеговади, школадин директор Сергей Ежова, хуьре кардик квай Гъалибвиллин музейдин директор Нариман Агъабегова, 51 йисуз клубдин заведующийвиле къвалахзавай Мусинат Нуралиевади гузвай куьмек екеди я.

Шагзада Агъабеговадин яргъал йисарин намуслу зегъмет райондин культурадин отделдин, центральный библиотечный къурулушдин, мергъеметлувиллин «Умуд» фондунин патай Гуьрметдин грамотаяр, пулдин премияр гуналди къейднава.

- Хуьруьнвийрин къуллугъда акъвазун, библиотекадин атай гъар са кас рази яз хъфин - им зун патал виридалай чъехи награда я, - лугъзува Ш. Агъабеговади.

«Ашкъидалди къвалахал физвай ва шадвилелди къвализ хкъезвай инсан бахтлу кас я», - хкъеней туькерин шаир Надым Хикмета. Зи фикирдалди, тамам 37 йисан къене библиотекадин заведующийвиле къвалахзавай, рикел алай пешеде руьгъдин таъминвал гузвай Шагзада Агъабеговадизни и келимаяр хас я.

Текст кхъейди ва шикил ягъайди Хазран Къасумов я.

- Цмуррин хуьруьхъни, агъалийрихъни дамахдай крар, адетар ава, - лугъзува Ш. Агъабеговади.

са шей къайдадик кваз эцигнавай библиотекада са шумуд кас столрал алай газетар, журналар къелунал машгъул тир. «Дагестанская правда», «Лезги газет», «Кубредин хабарар» газетрин ва журналрин подщивкаяр столрал жергеда эцигнава.

Библиотекадин къвезвайбурун къуллугъда анин заведующий Шагзада Агъабегова акъвазнава. И везифаяр ада Махачкъала шегъерда культпросвет училищедин библиотечный отделение акъалтГарай 1985-йисалай къиле тухузва.

Зун элкъвез-элкъвез библиотекадин цларал алай стендрин, плакатриз тамашзава. Гъар са стенд са низ ва къвез ятгани талукъарнава, чебни гуьрчегдаказ, лугъудайвал, виле акъадайвал

дай агана Цмуррин школада муаллимвиле къвалах авур Тамара Растегаевадиз (Алибековадиз), генерал-майор Мегъамед-Гъанифа Шайдаваз талукъарна акъуднавай, гъакъни «Хуьруьн тарих», «Цмурвияр - дяведин ветеранар», «Чи генералар» ва маса стендар гъар са касдин фикир желбдайбуру, итижлу ва тайин делилар авайбуру хъанва.

Шагзада Агъабеговади чаз лагъайвал, алай вахтунда библиотекада 4990 ктаб ава. Абуру къелзавайбурун къадар 240 касдилай виниз я.

Идалайни гъейри, библиотекада лишанлу йикъариз талукъарнавай мярекатар, къелзавайбурухъ галаз конференцияр, райондин яратмишдай интеллигенциядин векил-

Гомеран юбилейдин мярекатар

Дагъустандин халкъдин шаир, XX асирдин Гомер СтГал Сулейманан 153 йис тамам хъуниз талукъарна райондин образованидин организацира, культурадин маканра гъар жуьредин мярекатар къиле тухвана. Агъадихъ чаз хуьрерин библиотекайра тухвай мярекатрикай куьрелди хабар гуз къанзава.

Райондин ЦБС-да къиле тухвай «СтГал Сулейман - чъехи шаир ва ватанперес» литературадин вечерда библиотекадин работникри, хуьрера кардик квай анин филиалрин къелдайбуру ва райондин яратмишдай интеллигенциядин векилри иштиракна.

Алидхуьруьн библиотекада (заведующий - Иссли Ибрафилова) тухвай мярекатдиз «Ада Дагъустан машгъурна» лагъана твар ганвай, библиотекада «Такабуру кеспидин сагъиб

хъайи шаир» ктабрин выставкани акъуднавай.

Испикрин библиотекада (заведующий - Алена Мирземегъамедова) «Чи чъехи шаир» ва Герейханован хуьруьн библиотекада (заведующий - Эльза Рустамова) «Вучиз чи райондиз СтГал Сулейманан твар гана?» лишандик кваз краеведрин сятер, Кварчагърин библиотекада (заведующий - Мугъудин Мегътиев) «Жуван халкъдиз, жуван намусдиз хъиз, вафалу жен» литературадин вечер къиле тухвана.

«Гъвечли халкъдин чъехи шаир» къил гана Эминхуьруьн библиотекада (заведующий - Алла Буржалиева) тухвай мярекатда муаллим Гуьлхалум Наврузовадин регъбервилек кваз хуьруьн юкъван школада къелзавайбуру ва чкадин шаирри иштиракна.

Герейханован хуьруьн би-

блиотекада (заведующий Муслим Рамазанов) «Дагъларин улкъведин зурба шаир», Алкъвадрин библиотека (заведующий - Лаура Шабанова) «Чи девирдин Гомер», Нуьцлугъгърин библиотекада (заведующий Закират Мегъамедова) «XX асирдин Гомер», Дарклуш-Къазмайрин библиотекада «Жуван халкъдиз вафалу хъайиди», Цийи Макъарин библиотекада «Дагъустандай тир Гомер», Цмуррин библиотекада «Хайи чилин экуь гъед», Зизикрин библиотекада «Лезги поэзиядин бажарагълу шаир», Агъа-СтГал Къазмайрин библиотекада «Шаир, Гомер» тварар алаз тухвай мярекатарни метлебуру хъана.

Ихътин мярекатри СтГал Сулейманан халкъдин патай авай еке къанивал мад сеферда тистикъар хъийизва.

Х. Гъажибалаев

Федерико Арнальди гъейранарна

Италиядай тир ашпаз, гитара ядай машгъур устлар ва НТВ каналда телевиденидин «Поедем, поедим» шоу къиле тухузвай Федерико Арнальди дуьньядин халкъарин культура илимдин рекъелди ахтармишна чирунални машгъул я. И мураддалди ам дуьньядин са шумуд улкъведа хъана, пешекарривай, гъар са кеспидин устларривай анрин культурайрин сирер чирна.

И йикъара Федерико Арнальди къадим Кубреда ата-бубайрин культурадин ирс къвачел ахкъалдар хъувунвай, Къасумхуьрел хъенчлин къапар гъазурзавай художник-керамист Набиоллагъ Керимханован мастерскойдиз атана, адан къвалахдикай, хъенчлин къапар гъазуруннин искусстводикай передача гъазурна.

- Квиблепатан Дагъустандин ва Азербайжандин лезгийар яшамеш жезвай районра хъенчлин къапар

гъазуруннин халкъдин сеняткарвал гъеле XVIII-XIX асирра вилик фенваз хъайиди тарихдин делилрай чир жезва, - лагъана Федерико Арнальди. - Гъа вахтара лезгийрин куьгъне Къала хуьруьн устларри гъазурзавай хъенчлин къапарихъ гъаф чкайра еке итиж авай. Къенин йикъарани ата-бубайрин сеняткарвал хуьн ва вилик тухун тебрик ийиз жедай кар я. Зун Къасумхуьрел атунын метлебни и сеняткарвал раиж авунихъ галаз алакълу я. Набиоллагъан устадвиле ва ада къапар гъазурзавай къайдади зун а къадар тажубарна хъи, за сивяй са гафни акъуднач, магъир устларриз юкъ агъузна икрам авуна.

Набиоллагъ Керимханова машгъур муьгман Федерико Арнальди вилик девирра Испик патан хуьрера хъенчлин къапар гъазуруннин тарихдикай, вичи халкъдин и сеняткарвал къвачел ахкъалдар хъувуникай, и кардин тереф райондин руководстводи къевелай хуьзвайдакай, и карда гузвай куьмекдикай ва вичи иштираккай республикадин, Вирироссиядин ва международный фестивалрикай ихтилатар авуна.

Гуьруьшдин эхирдай художник-керамист Набиоллагъ Керимханова муьгман хъунай, чи халкъдин сеняткарвиле итиж авунай Федерико Арнальдидиз чухсагъул лагъана ва адаз рикел аламуькдай пишкешар - вичи гъазурнавай хъенчлин къапар гана.

Хазран Къасумов

Шикилда: Федерико Арнальди хъенчлин къапар гъазурзавай мастерскойда

Чкадал гъасилзава

Россиядиз акси кардик кутунвай къадагъайрин шартлара райондин хуьруьн майишатдин карханайри, лежбервиллинни фермервиллин майишатри ва арендаторри чпин везифаяр намуслукадиз ва жавабдарвал гъисс авуналди къиле тухузва. Къилди къачуртла, абуру багъларани уьзуьмлухъра, никлерани салара ва производстводин амай хилера алай вахтунин серенжемар къиле тухузва.

Эхиримжи вахтара районда майвачивал вилик тухузва. Дарклуш-Къазмайрин, Цийи Макъарин, Герейханован, Къасумхуьруьн, Эминхуьруьн поселенийрин мулкарал теплицайрин майишатар кардик ква. Ида йисан къийай-къилиз хуьрерин агъалияр таза помидорралди, афнийралди, чичекралди ва салан маса няметралди таъминардай мумкинвал гузва.

Гъа са вахтунда, райондин хуьрерин агъалийри, санлай къачурла, 150 гектардилай виниз майданра помидорар, афнийар, чичекар, истивутар ва маса няметар ачух накъвадани цанва, и участокрихъ иесивилелди гелкъуьнни тешкилнава.

Райондин хуьруьн майишатдин ва суьрсетдин управленидин начальникин заместитель Гъ. Абдулкафарова гъисабзавайвал, алай йисуз суьрсетдин патахъай агъалийриз дарвал ва къитвал жедай.

Чн корр.

Сагъ сарар сагъламвиллин замин я

Арабрихъ хъсан мисал ава: «Вири азарар сивяй къвезва». Алай девирдин алмирини къадим заманайрин камаллу инсанрин тистикъарунрин терефар хуъзва.

Малум тирвал, сив незвай шейэр сифте нубатда гъязвавай ва нефесдин хилен махсус отдел я. Инфекциядин чешмейри, сивин къавар, куручлар акъатуни, сиве сарар тахъуни инсанрин бедендин лап важиблу къурулушриз еке зиян гун мумкин я. Къилди къачуртла, тонзиллит, фарингит, ларингит, бронхит, жигеррин хронический азарар, гъакI гастрит, хуквадин, руфунинни ратарин азарар сив къайдадик тахъун себеб яз арадал агун мумкин я.

Сиве сарар тахъуни незвай шейэр гъял хъунин къайда тартибдикая хкудзава. Нетижанда бе-

денда инсан патал гъаф хийирлу белокар, витаминар гъял жезвач. Сиве жезвай инфекциядин хронический чешмейр себеб яз, месэла, зиянлу эндотосинар ивидик какатайла дуркIунар стIалжем хъун мумкин я. Гъа са вахтунда кIарабрин жалгъайриз, рикIиз ва маса органризни хасаратвал жезва.

Сарариз вуч жезва, куь абуруз чIурукIа таъсирзава? - суал гун мумкин я кIелзавайда. Сарарал арадал къвезвай кислотайри абу-рал алай шир (эмаль) цIурурзава, ахътин чкайриз микробар физва, нетижанда сарар чкIизва. Мадни, беденда кальцийдин, фосфордин келер, микроэлементар, гъа жергедай яз фтор кыт хъайила, къадардилай гъаф куьлуь шейэр ишлемишайла сарар тартибдикая хкатзава.

Сагълам лацу сарарай инсанди вич тухузвай тегьер, адан къанажагъ, уьмуьр ва сагъламвиллин гъалар аквазва. Сагълам сарар хейлин хаталу азаррин замин я. Абуру чпихъ гъар йикъан гелкъуьн истемиззава. Сарар хуьн патал, сифте нубатда, гъарма сад вичин «духтур» хъун лазим я. Пешекарри тистикъарзавайвал, сарар гъикъван гагъда сагъ амукъайтIа, инсан гъакъван гагъда сагълам жезда.

Панагъ Панагъов, Эминхуьруьн врачевный амбулаториядин сарарин духтур

СПОРТ

Алай йисан 20-майди 2-нумрадин ДЮСШ-да школьникрин арада азадказ къуршахар къунай Сулейман-Стальский райондин кIвенкIвечивал патал акъажунар кыле фена.

Спортдин, туризмдин ва жегъилрин крарин рекъай Комитетди тешкилнавай турнир Дагъустандин халкъдин шаир СтIал Сулейманан 153 йис тамам хъуниз талуькарнавайди тир.

Турнирда 130-далай виниз спортсменри иштиракна, абуру заланвиллин 11 категориядай бягъсер кыле тухвана.

Санлай къачурла, турнирда 43 спортсменди приздин 1, 2 ва 3-чкаяр къуна. Абуруз медалар, дипломар ва кубокар гана.

Камил Къасумов, Эминхуьруьн СОШ-дин 8-классдин ученик, турнирдин иштиракчи

Школьникрин турнир

Терроризмдиз ва экстремизмдиз акси яз

Терроризм ва экстремизм вири вахтара завал я. Гъавилай, вири чкайра хъиз, Сулейман-Стальский райондани абурун вилик пад къун патал тайин кIвалах тухузва. Райондин умуми образованидин организацияра терроризмдин ва экстремизмдин вилик пад къун патал тухузвай кIвалахдини вичин хъсан нетижа гузва. ИкI, мукъвара Агъа-СтIалрин юкъван школадин тербиядин рекъай директордин заместитель Румина Мегъамедовади школьникрихъ

галаз «Экстремизм ва терроризм – алай вахтунда чарасуз гъялна кланзавай месэла» темадай мярекат кыле тухвана. Мярекатдиз райадминистрациядин патав гъай терроризмдиз акси комиссиядин (АТК-дин) къилин пешекар, отставкада авай полициядин подполковник Юзбег Юзбевоваз, райондин зегъметдин, дяведин, Яракълу Къувагтрин ва къайдаяр хуьдай органрин ветеранрин Советдин председатель Ислеман Ризаеваз, райондин Чернобыл-

дин вакъайирин иштиракчийрин Союздин председатель Агъмедулагъ Шайдаеваз теклифнавай. Абуру школьникриз терроризмдин ва экстремизмдин чIуру нетижайрикая, адан вилик пад къун патал района кардик квай АТК-ди, администрацияди ва общественный тешкилатри тухузвай кIвалахдикая метлеблу рахунар авуна, школьникрин патай хъайи суалриз тамам жавабар гана.

Х. Къасумов

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРОКУРОРА ДАГЕСТАНА ПРОВЕДЕТ ЛИЧНЫЙ ПРИЕМ ГРАЖДАН В СУЛЕЙМАН-СТАЛЬСКОМ РАЙОНЕ

30 мая 2022 года с 10.00 ч. в прокуратуре Сулейман-Стальского района первый заместитель прокурора Республики Дагестан Ляпин Руслан Кямилевич проведет личный прием по вопросам соблюдения прав граждан.

Предварительная запись лиц, желающих обратиться на прием, проводится по телефону: 8-928-046-85-05.

В СУЛЕЙМАН-СТАЛЬСКОМ РАЙОНЕ ОБЪЯВЛЕН КОНКУРС «ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬ ГОДА»

Уважаемые предприниматели Сулейман-Стальского района! Просим вас принять активное участие в муниципальном конкурсе «Предприниматель года», проводимом Управлением финансов и экономики администрации Сулейман-Стальского района, среди субъектов малого и среднего предпринимательства.

Итоги муниципального конкурса «Предприниматель года» будут подведены в конце июня текущего года.

Заявки на участие в конкурсе принимаются с 25 мая по 20 июня 2022 года.

По всем вопросам можно обращаться в отдел экономики райадминистрации или по тел. 8 996 420 15 66 (главный специалист отдела экономики Зейдуллах Бейдуллаев).

31 мая - Всемирный день без табака

Каждый год 31 мая Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) отмечает день без табака, привлекая внимание к рискам для здоровья, связанным с употреблением табака, и призывая к проведению эффективной политики для уменьшения масштабов употребления табака. Всемирный день без табака преследует несколько целей - помочь курильщикам отказаться от пагубной привычки и поддержать их, а так же предотвратить курение среди детей и подростков.

Несмотря на принимаемые самые жесткие меры борьбы с табакокурением таких, как запрет реализации табачных изделий несовершеннолетним, запрет любой рекламы табачных изделий, запрет курения в общественных местах и т.д. количество курильщиков не снижается. Курящих мы видим каждый день в семьях, на улице, на работе, по телевизору.

Печальная статистика показывает, что Россия входит в десятку самых курящих стран мира. Согласно показателям и наблюдениям специалистов, процент смертности от потребления табака гораздо превышает количество смертей от хронических и приобретенных заболеваний, и погибших в авариях или от СПИДа.

В табачном дыме присутствует более 4000 химических веществ, из которых, по меньшей мере, 250 известны как вредные, а более 50 как канцерогены. Курение вызывает серьезные болезни дыхательных путей и онкологические заболевания. Изнуряющий кашель и мокрота — постоянные спутники курильщика.

Все знают, что курение вредно не только для курящего, но и для окружающих, однако решаются бросить курить немногие и при сложившейся никотиновой зависимости очень сложно переключиться на другой ритм жизни. Но если дать себе слово бросить курить ради семьи, ради окружающих, ради своего собственного здоровья, наверное, можно бросить курить. На сегодняшний день имеются различные достижения современной медицины и техники, которые могут помочь бросить курить, начиная с медицинских препаратов, жевательных резинок и леденцов до электронных сигарет.

Даже в Священный месяц Рамадан многие Братья не могут держать пост по причине невозможности отказаться от курения. Но если подумать, жизнь, дарованную нам Всевышним провести в зависимости от курения, своими же руками сокращая собственную жизнь? Задумайтесь и как можно скорее избавляйтесь от никотиновой зависимости.

Даже в Священный месяц Рамадан многие Братья не могут держать пост по причине невозможности отказаться от курения. Но если подумать, жизнь, дарованную нам Всевышним провести в зависимости от курения, своими же руками сокращая собственную жизнь? Задумайтесь и как можно скорее избавляйтесь от никотиновой зависимости.

Филиал ФБУЗ «Центр гигиены и эпидемиологии в РД в г. Дербенте»

Кавказским межрегиональным управлением Россельхознадзора на СВХ Виадук в мае 2022г. запретил ввоз на территорию страны более 323 тонны растениеводческой продукции прибывший из Азербайджана

Кавказским межрегиональным управлением Россельхознадзора в мае 2022 года проконтролировано ввоз более 6752 тонн свежих овощей и фруктов.

В зону ответственности управления по месту доставки на СВХ «Виадук» и жд ст. Дербент поступило из Азербайджана и Ирана более - 49905,5 т овощей (томаты, картофель, капуста, салат, зелень, перец и т.д.) и 17647,3 т фруктов (яблоки, киви, апельсины, арбузы, клубника и т.д.).

Так госинспекторами Кавказского межрегионального управления Россельхознадзора в ходе досмотра подкарантинной продукции было обнаружено в 10 товарных партиях томаты свежие в количестве - 323,7 тонн прибывшие из Азербайджана зараженные карантинным вредным объектом.

Зараженная растениеводческая продукция была обнаружена на складе временного хранения ЮГТ СВХ «ВИАДУК» и жд ст. Дербент. Продукция следовала из Азербайджанской Республики в Российскую Федерацию. Дагестанского филиала ФГБУ "ВНИИКР", согласно заключению подтвердил факт выявления карантинного вредного объекта - южноамериканской томатной моли (Tuta absoluta Povolny).

Мурсалова М.К. - начальник отдела Кавказского Управления Россельхознадзора

«КЮРИНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ» (на лезгинском языке)

Тешкилатчи: Сулейман-Стальский райондин администрация
Къилин редактор **А. М. Мирзалиева**
Редакциядин ва издателдин адрес: 368760, Къасумхуьр,
СтIал Мусаибан куьче, 3. Телефон: 3-41-65

Печатдин кIвал
Газетдин электронный почта kizvestiya86@mail.ru

Газета зарегистрирована Южным окружным межрегиональным территориальным управлением по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций, регистрационный номер ПИ №10-4325 от 28.01.2002г.

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун мумкин я. Макъалайрин, абура гъязвай делилрин дуьзвиллин патяхай жаваб авторри чпиди гуда. Макъалайриз рецензияр гузвач ва абуру элкъвена вахкузвач.
Чап ийиз вахкудай вахт 15:00. Чап ийиз вахкана 10:30
Газетдин индексар: Йисан – 63323; Зур йисан – 51369
Газет йиса 52 сеферда акъатзава.
Гъ – И лишандик квай материалар гъакъидихъ чапзавайбуру я.
12+ - Икъван яшар хъанвайбуру кIелрай.
Газет ООО «Типография-М» типографияда чапна, 368600, Дербент шегьер, С. Къурбанован куьче, 25. Тираж 1600. Зак. №